ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **O. J.**, zastoupena Dr. Stephanem Heidenhainem, advokátem se sídlem Laubova 2128/10, Praha 3, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 1. 2023, č. j. 6 A 89/2022-34,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 1. 2023, č. j. 6 A 89/2022-34, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Městský soud v Praze usnesením ze dne 5. 1. 2023, č. j. 6 A 89/2022-34, odmítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 9. 11. 2022, č. j. MV-167839-7/SO-2022, jímž žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila usnesení Ministerstva vnitra ze dne 5. 9. 2022, č. j. OAM-40985-6/CD-2022. Městský soud dospěl k závěru, že žaloba byla podána opožděně. Žalobkyně sice podala žalobu v obecné dvouměsíční lhůtě, překročila však speciální třicetidenní lhůtu pro podání žaloby v řízení vedeném podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Městský soud dále konstatoval, že žalovaná nebyla povinna v napadeném rozhodnutí žalobkyni poučovat o možnosti podat proti tomuto rozhodnutí žalobu v zákonné třicetidenní lhůtě.

II.

[2] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti usnesení městského soudu v zákonné lhůtě kasační stížnost, ve které namítala, že se městský soud nevypořádal s otázkou, zda poučení v žalobou napadeném rozhodnutí bylo správné, a to s ohledem na Ústavu České republiky a na Listinu základních práv a svobod. Ústavní právo výslovně přiznává zvláštní ochranu cizincům, kteří nejen, že často neovládají úřední jazyk, ale není možné po nich vyžadovat běžnou znalost právního řádu, jakou je možné očekávat u občana České republiky. Žalovaná postupovala v rozporu s § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, neboť v poučení svého rozhodnutí nezohlednila osobní poměry stěžovatelky. Vzhledem k chybnému poučení stěžovatelky ze strany žalované lhůta pro podání žaloby nemohla začít běžet a žaloba tak nemohla být podána opožděně. Stěžovatelka dále poukázala i na čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který upravuje právo každého na spravedlivý proces. Součástí této garance je i povinnost státních orgánů poučit dotčenou osobu o dalších právních prostředcích, které může využít k obraně svých práv. Právo na spravedlivý proces není zajištěno, když dotčené osobě není vůbec podána informace o možnosti takový proces zahájit, a to tím spíše, jedná-li se o cizinku v situaci stěžovatelky, u níž nelze očekávat, že bude schopna se zorientovat ve správním právu České republiky, které pro osobu bez právního vzdělání musí být nutně nepřehledné. Žalovaná měla tudíž povinnost na právo podat správní žalobu stěžovatelku upozornit a umožnit jí tak využít svého práva na spravedlivý proces. S ohledem na uvedené stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

III.

[3] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že městský soud dostatečným způsobem odůvodnil, z jakého důvodu se žaloba odmítá, a správně odkázal na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu. Dále poukázala na to, že stěžovatelka byla po celou dobu zastoupena právním zástupcem, tudíž náležitá ochrana jejích práv byla a je dostatečně zajištěna.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Kasační stížnost je důvodná.

[6] Vzhledem k tomu, že městský soud odmítl žalobu stěžovatelky jako opožděnou a věcí samou se nezabýval, lze podanou kasační stížnost opřít pouze o důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS). Pod tento důvod spadá i případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 6 As 4/2004-53). V případech, kdy kasační stížnost nesměřuje proti meritornímu rozhodnutí krajského soudu, Nejvyšší správní soud není oprávněn zabývat se věcí samou, tj. zabývat se otázkou zákonnosti žalobou

napadených rozhodnutí správních orgánů. Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu v daném řízení je toliko otázka, zda městský soud postupoval správně, když žalobu stěžovatelky podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro opožděnost odmítl. Kasačními námitkami, které se netýkaly zákonnosti rozhodnutí městského soudu o odmítnutí žaloby, se proto zdejší soud nezabýval.

[7] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.* Podle § 72 odst. 4 s. ř. s. *zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout*.

[8] Zvláštní lhůtu pro podání žaloby stanoví § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož *žaloba proti správnímu rozhodnutí musí být podána do 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni nebo ode dne sdělení jiného rozhodnutí správního orgánu, pokud není dále stanoveno jinak. Zmeškání lhůty nelze prominout*.

[9] Podle § 40 odst. 1 věty první s. ř. s. *lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek.* Podle odst. 3 věty první téhož ustanovení *připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den*. Podle odst. 4 téhož ustanovení *lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.*

[10] Ze správního spisu vyplývá, že žalobou napadené rozhodnutí bylo zástupci stěžovatelky řádně doručeno dne 10. 11. 2022, a nikoliv dne 9. 11. 2022, jak mylně uvádí městský soud v napadeném usnesení (i stěžovatelka v podané žalobě), kdy bylo napadené rozhodnutí toliko dodáno do datové schránky příjemce. Tato skutečnost tedy určila počátek běhu lhůty ve smyslu § 40 odst. 1 s. ř. s. Den následující po dni doručení se tak považuje za první den běhu zákonné třicetidenní lhůty pro podání žaloby; konec lhůty pro podání žaloby pak podle § 40 odst. 3 s. ř. s. připadl na pondělí 12. 12. 2022. Pokud tedy byla žaloba doručena do datové schránky městského soudu dne 12. 12. 2022, byla podána včas. Městský soud proto pochybil, když žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro opožděnost. Řízení před městským soudem tak bylo zatíženo vadou, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o odmítnutí žaloby. K takové vadě musel Nejvyšší správní soud přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[11] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené napadené usnesení městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[12] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu 2023

David Hipšr
předseda senátu